

العِبْرَةُ

تاریخ ابن خلدون

جلد سوم

تألیف

ابوزید عبدالرحمان بن محمد «ابن خلدون»

ترجمہ

عبدالمحمد آیتی

پڑشکاء، قدم آسانی، مطالعات، ترکی

تہران، ۱۳۸۳

شش تاریخ ابن خلدون

- ۷۰ بقیة اخبار اسماعیل المنصور
۷۱ درگذشت اسماعیل المنصور و حکومت پسرش المعز لدين الله معدبن اسماعیل
۷۴ فتح مصر
۷۵ فتح دمشق
۷۷ آمدن المعز لدين الله به مصر و فرود آمدنش به قاهره
۷۸ نبردهای المعز لدين الله با قرمطیان و استیلای او بر دمشق
۸۰ وفات المعز لدين الله و خلافت العزیز بالله
۸۱ بقیة اخبار افتکین
۸۷ اخبار وزیران
۸۸ اخبار قاضیان
۸۸ خلافت الحاکم بامرالله
۹۲ خروج ابو رکوه در برقه و پیروزشدن الحاکم بامرالله بر او
۹۴ بقیة اخبار الحاکم بامرالله
۹۶ وفات الحاکم بامرالله و خلافت الظاهر لاعزاز دين الله
۹۷ وفات الظاهر لاعزاز دين الله و خلافت پسرش المستنصر بالله
۹۸ رفتن اعراب به افریقیه
۱۰۰ کشته شدن ناصرالدوله ابوعلی حسن بن حمدان در مصر
۱۰۱ استیلای بدرالجمالی بر دولت
۱۰۲ رسیدن غزان به شام و استیلایشان بر آن و محاصره کردنشان مصر را
۱۰۵ خلافت المستعلی بالله
۱۰۶ استیلای فرنگان بر بیت المقدس
۱۰۸ خلافت الامر باحکام الله
۱۰۸ هزیمت مصریان از فرنگان
۱۰۹ استیلای فرنگان بر طرابلس و بیروت
۱۱۰ بازپس گرفتن مصریان عسقلان را
۱۱۱ کشته شدن افضل بن بدرالجمالی امیر الجیوش
۱۱۲ امارت ابو عبدالله بن البطایحی

فهرست مطالب هفت

۱۱۳	خلافت الحافظ لدين الله
۱۱۴	وزارت ابوعلی احمد بن الفضل و قتل او
۱۱۶	وزارت تاج الدوله بهرام، سپس رضوان
۱۱۷	خلافت الظافر بامر الله
۱۱۸	وزارت ابن مصال سپس ابن السلار
۱۲۰	خلافت الفائر بنصر الله
۱۲۰	وزارت الملك الصالح طلائع بن رزيك
۱۲۲	خلافت العاضد لدين الله
۱۲۲	كشته شدن الملك الصالح طلائع بن رزيك و امارت پسرش رزيك
۱۲۳	وزارت شاور بن بحير السعدی و پس از او ابوالاشبال ضرغام بن عامر
۱۲۴	رفتن شيركوه و سپاهيان نورالدين با شاور به مصر
۱۲۴	فتنة اسدالدين با شاور و محاصره او
۱۲۵	بازگشتن اسدالدين شيركوه به مصر و كشتن شاور و وزارت او
۱۲۶	وفات اسدالدين شيركوه و وزارت صلاح الدين
۱۲۷	محاصره فرنگان دمياط را
۱۲۸	واقعه خواجهگان و عماره
۱۳۰	قطع خطبه به نام العاضد لدين الله و انقراض دولت علوی در مصر
۱۳۱	خبر از بنی حمدون ملوک مسيله و زاب و سرانجام کار آنان
	خبر از قرمطيان و خودكامگی ایشان به هنگامی که در بحرین دولتی تشکیل دادند تا
۱۳۵	انقراض ایشان
۱۳۹	آشکار شدن زكرويه و كشته شدن او
۱۴۰	خبر قرمطيان بحرین و دولت بنی الجنابي
۱۴۳	فتنة قرمطيان با المعز لدين الله العلوی
۱۴۵	ذکر اعرابی که پس از قرمطيان بر بحرین غلبه یافتند
۱۴۹	خبر از اسماعيليه صاحب قلعهها در عراق و ايران و شام و سرگذشت آنها
۱۵۴	خبر اسماعيليه در شام
۱۵۶	بقية خبر از قلعههای اسماعيليه در عراق

هشت تاریخ ابن خلدون

- ۱۵۷ خبر از دولت بنی الاخیضر در یمامه به وسیله بنی حسن
خبر از دولت سلیمانیان از بنی الحسن در مکه و پس از آن در یمن و مبادی امورشان و
- ۱۵۹ تصاریف احوالشان
- ۱۶۴ خبر از دولت هواشم از بنی حسن در مکه و سرگذشت ایشان تا انقراضشان
خبر از بنی قتاده امرای مکه بعد از هواشم سپس خبر از بنی ابی نعی و امرایشان در این
دوره
- ۱۶۸
- ۱۷۱ امارت بنی ابن نعی در مکه
- ۱۷۴ خبر از بنی مهنا امرای مدینه نبویه، از بنی الحسن و آغاز کار و ابتدای امارتشان
- ۱۷۷ خبر از دولت بنی الرسی امامان زیدیان در صعده و سرآغاز کار آنان و سرگذشتشان
- ۱۸۰ خبر از نسب طالبیان و ذکر مشاهیر اعقابشان
- ۱۸۷ خبر از دولت بنی امیه در اندلس از این طبقه که...
- ۱۹۴ آمدن عبدالرحمان الداخل به اندلس و تجدید دولتی در آن سرزمین
- ۲۰۱ امارت هشام بن عبدالرحمان الداخل
- ۲۰۳ حکومت حکم بن هشام بن عبدالرحمان
- ۲۰۵ واقعه ربض
- ۲۰۵ واقعه حفره در طلیطله
- ۲۰۷ مرگ حکم و امارت عبدالرحمان بن الحکم الاوسط
- ۲۱۲ امارت محمد بن عبدالرحمان الاوسط
- ۲۱۶ امارت منذر بن محمد بن عبدالرحمان بن الحکم
- ۲۱۶ امارت عبداللّه بن محمد بن عبدالرحمان بن الحکم
- ۲۱۶ اخبار شورشگران و نخستین آنها ابن مروان در بطلیوس و اشبونه
شورش محمد بن تاکیت
- ۲۱۷
- ۲۱۸ عصیان لب بن محمد بن لب در سرقسطه
- ۲۱۹ عصیان مطرف بن موسی بن ذی النون الهواری در شنت بریه
- ۲۱۹ عصیان امیر ابن حفصون در بریستر و مالمقه و رنده و الیس
- ۲۲۱ عصیانگران اشبیلیه از پی یکدیگر
- ۲۲۳ کشته شدن امیر محمد بن امیر عبداللّه بن محمد، سپس کشته شدن برادرش المطرف

فهرست مطالب نه

۲۲۳	امارت عبدالرحمان الناصرین محمد
۲۲۵	غلبه الناصر لدين الله بر برادرش عاصی بن محمد بن عبدالله
۲۲۶	غلبه الناصر به فرزندان اسحاق مروانی
۲۲۷	اخبار الناصر لدين الله با شورشگران
۲۲۸	اخبار طلیطله و بازگشت آن به فرمان خلفای اموی
۲۲۹	اخبار الناصر لدين الله با مردم مغرب
۲۳۰	اخبار الناصر با فرنگان و مردم جلیقیه
۲۳۳	خشم گرفتن عبدالرحمان الناصر بر پسرش عبدالله
۲۳۴	بناهای عبدالرحمان الناصر
۲۳۴	امارت حکم الثاني بن عبدالرحمان الثالث ملقب به المستنصر
۲۳۸	امارت هشام المؤید بن الحکم
۲۳۹	اخبار محمد بن ابی عامر ملقب به المنصور
۲۴۱	عبدالملک المظفر بن المنصور محمد بن ابی عامر
۲۴۱	عبدالرحمان بن المنصور ملقب به الناصر
۲۴۲	شورش المهدي و کشته شدن عبدالرحمان بن المنصور و انقراض دولتشان
۲۴۳	شورش بربرها و بیعت با المستعین و فرار المهدي
۲۴۴	بازگشت المهدي به قرطبه
۲۴۴	هزیمت المهدي و بیعت با المؤید هشام و کشته شدن او
۲۴۵	محاصره قرطبه و تصرف آن و کشته شدن هشام
۲۴۵	شورش ابن حمود و استیلای او و قومش بر قرطبه
۲۴۶	باز آمدن دولت به میان بنی امیه و فرزندان المستظهر
۲۴۶	المعتمد از بنی امیه
۲۴۷	خبر از بنی حمود در اندلس
	خبر از بنی عباد ملوک اشبیلیه و غرب اندلس و دیگر امرای طوایف که بر آن سرزمین
۲۵۲	مستولی گردیدند
۲۵۷	اخبار ابن جهور
۲۵۸	اخبار ابن الافرطس صاحب بطلیوس در غرب اندلس و سرانجام کار او

- ۲۵۹ اخبار بادیس بن حبوس ملک غرناطه و البیره
- ۲۶۰ خبر از بنی ذوالنون ملوک طلیطله و سرانجام کار آنان
- خبر از ابو عامر صاحب شرق اندلس از فرزندان ملوک الطوائف و اخبار موالی عامری که
- ۲۶۱ پیش از او بودند و...
- ۲۶۳ خبر از بنی هود ملوک سرقسطه از ملوک الطوائف
- خبر از مجاهد العامری صاحب دانیه و جزایر شرقی و اخبار فرزندان و موالی ایشان و
- ۲۶۴ سرانجام آنان
- خبر از شورشگران اندلس در پایان دولت لمتونیان و استبداد بنی مردنیش در بلنسیه و
- ۲۶۷ مزاحمتشان دولت بنی عبدالمؤمن را و سرگذشت و سرانجام آنان
- ۲۷۱ خبر از شورش ابن هود علیه موحدین در اندلس و دولت او و آغاز و انجام کار او
- ۲۷۴ خبر از دولت بنی الاحمر ملوک اندلس در این عهد و آغاز کار و سرگذشت و سرانجامشان
- خبر از ملوک خاندان آلفونسو از جلیقیان ملوک اندلس بعد از گوت و در عهد مسلمانان و
- ۲۸۸ اخبار همجواران آنان از فرنگان و بشکنس و پرتغال
- اخبار کارگزاران دولت عباسی که عرب بودند و در نواحی حکم می‌راندند نخست
- ۲۹۸ بنی الاغلب والیان افریقیه و آغاز کار و سرانجامشان
- ۲۹۸ معاویه بن حدیج
- ۲۹۹ عقبه بن نافع
- ۲۹۹ ابوالمهاجر
- ۲۹۹ عقبه بن نافع (بار دوم)
- ۳۰۰ زهیر بن قیس البلوی
- ۳۰۰ حسان بن النعمان الغسانی
- ۳۰۱ موسی بن نصیر
- ۳۰۲ محمد بن یزید
- ۳۰۲ اسماعیل بن ابی المهاجر
- ۳۰۲ یزید بن ابی مسلم
- ۳۰۳ بشر بن صفوان الکلبی
- ۳۰۳ عبیده بن عبدالرحمان

۳۰۳	عبیدالله بن الحبحاب
۳۰۴	کلثوم بن عیاض
۳۰۵	ماجراهای عبدالرحمان بن حبيب
۳۰۷	حبيب بن عبدالرحمان بن حبيب
۳۰۸	عبدالملك بن ابى جعدة ورفجومى
۳۰۸	عبدالاعلى بن السمح المعافى
۳۰۸	محمد بن الاشعث الخزاعى
۳۰۹	اغلب بن سالم
۳۱۰	عمر بن هزارمرد
۳۱۱	يزيد بن حاتم بن قبيصة بن المهلب
۳۱۲	روح بن حاتم
۳۱۲	فضل بن روح
۳۱۳	هرثمة بن اعين
۳۱۵	محمد بن مقاتل العكى
۳۱۵	ابراهيم بن الاغلب
۳۱۸	ابوالعباس عبدالله بن ابراهيم بن الاغلب
۳۱۸	زيادة الله بن ابراهيم بن الاغلب
۳۲۳	ابو عقاب اغلب بن ابراهيم بن الاغلب
۳۲۴	ابوالعباس محمد بن الاغلب بن ابراهيم
۳۲۴	ابو ابراهيم احمد بن ابى العباس محمد
۳۲۵	زيادة الله اصغر بن ابى ابراهيم احمد
۳۲۵	ابو الغرائق محمد بن ابى ابراهيم احمد
۳۲۵	بقية اخبار صقلية
۳۲۸	ابراهيم بن احمد بن محمد
۳۳۱	ظهور ابو عبدالله الشيعى در كتامه
۳۳۱	ابوالعباس عبدالله بن ابراهيم
۳۳۲	ابو مضر زيادة الله بن ابى العباس عبدالله

دوازده تاریخ ابن خلدون

- باقی اخبار صقلیه و دولت بنی الحسن الکلبی در آنجا که کارگزاران عبیدیان بودند و
سرانجام ایشان ۳۳۴
- خبر از جزیره افریطش و دولت مسلمانان در آن جزیره به دست بنی البلوطی تا آنگاه که
دشمن آن را بازپس گرفت ۳۴۲
- اخبار یمن و دولت‌های اسلامی که در آنجا بودند از عباسیان و عبیدیان و دیگر ملوک
عرب و آغاز آن و... ۳۴۳
- فراخواندن محمد بن عبدالله بن زیاد مردم یمن را به اطاعت عباسیان ۳۴۴
- خبر از بنی صلیحی و داعیان دعوت عبیدیان در یمن ۳۴۷
- خبر از دولت بنی نجاح موالی بنی زیاد در زبید و آغاز کار و سرانجام احوالشان ۳۵۰
- خبر از دولت بنی الزریع در عدن از داعیان عبیدیان در یمن و آغاز کار و سرانجام آن ۳۵۴
- اخبار علی بن مهدی الخارجی و فرزندانش و ذکر دولتشان در یمن و آغاز و انقراض آن
دولت ۳۵۶
- سخنی در یمن و شهرهای آن ۳۵۸
- خبر از دولت بنی حمدان که عرب بودند و در عهد دولت عباسی در موصل و جزیره و
شام حکومت می‌کردند و آغاز کار و سرانجام احوالشان ۳۶۸
- آغاز دولت و ولایت ابوالهیجاء عبدالله بن حمدان بر موصل ۳۷۲
- عصیان ابوالهیجاء عبدالله بن حمدان سپس شورش حسین بن حمدان ۳۷۲
- حکومت ابوالهیجاء عبدالله بن حمدان بار دیگر بر موصل، سپس کشته شدن او ۳۷۳
- امارت ابوالعلاء سعید و ابوالسرایا نصر پسران حمدان بر موصل ۳۷۴
- حرکت الراضی بالله به موصل ۳۷۴
- رفتن الممتقی لله به موصل و رسیدن ناصرالدوله به مقام امیرالامرای ۳۷۵
- اخبار بنی حمدان در بغداد ۳۷۶
- خبر عدل بجکمی در رجب ۳۷۸
- رفتن الممتقی لله به موصل و بازگشتن او ۳۷۹
- استیلای سیف‌الدوله بر حلب و حمص ۳۸۱
- فتنه میان ابن حمدان و معزالدوله بن بویه ۳۸۱
- استیلای سیف‌الدوله بر دمشق ۳۸۲

۳۸۳	فتنه میان ناصرالذوله بن حمدان و تکین و دیگر ترکان
۳۸۳	عصیان جمان در رجب و هلاکت او
۳۸۴	فتنه ناصرالذوله و معزالذوله
۳۸۴	غزوات سیفالذوله
۳۸۶	فتنه میان ناصرالذوله و معزالذوله بن بویه
۳۸۶	استیلای روم بر عین زریه سپس بر شهر حلب
۳۸۸	شورش مردم حران
۳۸۹	عصیان هبة اللّه بن ناصرالذوله
۳۸۹	شورش نجا در میافارقین و ارمینیه و استیلای سیفالذوله بر آن دو شهر
۳۹۰	رفتن معزالذوله به موصل و نبردهای او با ناصرالذوله
۳۹۱	محاصره مصیصه و طرسوس و استیلای روم بر آن
۳۹۲	شورش مردم انطاکیه و حمص
۳۹۳	خروج رومیان به ثغور و استیلای آنان بر دارا
۳۹۳	وفات سیفالذوله و حبس ناصرالذوله
۳۹۴	فرمانروایی ابوالمعالی پسر سیفالذوله در حلب و کشته شدن ابوفراس
۳۹۴	اخبار ابوتغلب با برادرانش در موصل
۳۹۶	آمدن رومیان به جزیره و شام
۳۹۶	استیلای قرغویه بر حلب
۳۹۷	رفتن ابوتغلب از موصل به میافارقین
۳۹۷	استیلای رومیان بر انطاکیه سپس حلب و ملازگرد
۳۹۸	کشته شدن نیکفوروس پادشاه روم
۳۹۹	استیلای ابوتغلب بن ناصرالذوله بر حران
۳۹۹	مصالحه قرغویه و ابوالمعالی بن سیفالذوله
۳۹۹	رفتن رومیان به بلاد جزیره
۴۰۰	اسارت دمستیکوس و مرگ او
۴۰۰	استیلای بختیار بن معزالذوله بر موصل و آنچه میان او و ابوتغلب گذشت
۴۰۲	بازگشت ابوالمعالی پسر سیفالذوله به حلب

چهارده تاریخ ابن خلدون

- ۴۰۲ استیلای عضدالدوله بن بویه بر موصل و سایر ملوک بنی حمدان
- ۴۰۵ کشته شدن ابوتغلب بن حمدان
- ۴۰۶ ورود ورد رومی به دیاربکر به عنوان پناهندگی
- ۴۰۷ امارت بکجور در دمشق
- ۴۰۹ خبر امیر یادکرد و کشته شدن او در موصل
- ۴۱۱ بازگشت بنی حمدان به موصل و کشته شدن امیرباد
- ۴۱۲ هلاکت ابوظاهر بن حمدان و استیلای بنی عقیل بر موصل
- ۴۱۳ هلاکت سعدالدوله بن حمدان در حلب و امارت پسرش ابوالفضایل و قدرت یافتن لؤلؤ
- ۴۱۴ انقراض بنی حمدان در حلب و استیلای بنی کلاب بر آنان
- ۴۱۵ خبر از دولت بنی عقیل در موصل و آغاز کار و چگونگی احوالشان
- ۴۱۶ هلاکت ابوالذواد و حکومت برادرش مقلد
- ۴۱۶ فتنه مقلد در عهد بهاءالدوله بن بویه
- ۴۱۷ گرفتار آمدن علی بن المسیب
- ۴۱۸ استیلای مقلد بر دقوقا
- ۴۱۸ کشته شدن مقلد و امارت پسرش قرواش
- ۴۱۹ فتنه قرواش با بهاءالدوله بن بویه
- ۴۲۰ دربند کشیدن قرواش و زیرانش را
- ۴۲۱ جنگ‌های قرواش با عرب و سپاهیان بغداد
- ۴۲۳ استیلای غز بر موصل
- ۴۲۶ استیلای بدران بن مقلد بر نصیبین
- ۴۲۶ فتنه میان قرواش و غریب بن مقن
- ۴۲۷ خبر از فتنه میان قرواش و جلال الدوله و صلح آنان
- ۴۲۷ اخبار ملوک قسطنطنیه در این دوره‌ها
- ۴۲۹ رمیدگی میان قرواش و کردان
- ۴۳۰ خلع قرواش و امارت برادرش ابوکامل و بازگشت قرواش
- ۴۳۱ خلع قرواش بار دوم و دربند کشیدن او
- ۴۳۲ مرگ ابوکامل و امارت قریش بن بدران

فهرست مطالب پانزده

- ۴۳۲ استیلای قریش بن بدران بر انبار
جنگ قریش بن بدران و بساسیری، سپس اتحاد آن دو و خطبه خواندن قریش به نام
۴۳۳ صاحب مصر
استیلای طغرلبک بر موصل و حکومت برادرش ینال بر آن و بازگشت قریش به
۴۳۳ فرمانبرداری
بیرون رفتن ابراهیم ینال از موصل و آنچه برای قریش بن بدران در آنجا اتفاق افتاد و در
۴۳۵ بغداد با بساسیری و دربند کشیدن القائم بامرالله ایشان را
۴۳۶ مرگ قریش بن بدران و امارت پسرش مسلم
۴۳۷ استیلای مسلم بن قریش بر حلب
۴۳۸ محاصره مسلم بن قریش دمشق را و عصیان حرانیان علیه او
۴۳۸ نبرد ابن جهیر با مسلم بن قریش و استیلای او بر موصل سپس بازگشتنش از موصل
۴۴۰ کشته شدن مسلم بن قریش و امارت پسرش ابراهیم
برافتادن ابراهیم و نزاع محمد و علی پسران مسلم بعد از او بر سر موصل سپس استیلای
۴۴۱ علی بر موصل
۴۴۲ بازگشتن ابراهیم به موصل و کشته شدن او
حکومت علی بن مسلم بر موصل سپس استیلای کربوقا و انقراض دولت بنی المسیب
۴۴۲ در موصل
۴۴۳ خبر از دولت بنی صالح بن مرداس در حلب و آغاز کار و سرگذشت احوال ایشان
۴۴۴ آغاز کار صالح بن مرداس در تصرف حلب
۴۴۵ استیلای صالح بن مرداس بر حلب
۴۴۵ کشته شدن صالح و امارت پسرش ابوکامل
۴۴۵ رفتن رومیان به حلب و هزیمت ایشان
۴۴۶ کشته شدن نصر بن صالح و استیلای دزبری بر حلب
۴۴۶ هلاکت دزبری و امارت ثمال بن صالح
۴۴۷ بازگشت ثمال بن صالح از حلب و امارت ابن ملهم بر آن
۴۴۷ عصیان مردم حلب علیه ابن ملهم و امارت محمد بن نصر بن صالح
۴۴۸ بازگشت ثمال بن صالح به حلب و فرار محمود بن نصر از آنجا

شازده تاریخ ابن خلدون

- ۴۴۸ بازگشت محمود به حلب و گرفتن او آن شهر را از عطیه
- ۴۵۰ استیلای مسلم بن قریش بر حلب و انقراض دولت بنی مرداس
- ۴۵۰ استیلای سلطان ملکشاه بر حلب و امارت اقسنقر
- ۴۵۲ خیر از دولت بنی مزید ملوک حله و آغاز کار و سرگذشت احوال ایشان
- ۴۵۲ درگذشت علی بن مزید و امارت پسرش نورالدوله دبیس
- ۴۵۳ استیلای منصور بن الحسین بر جزیره دبیس
- ۴۵۳ فتنه دبیس با جلال الدوله و جنگ های او با قوم خود
- ۴۵۵ فتنه میان دبیس و برادرش ثابت
- ۴۵۵ فتنه میان دبیس و سپاه واسط
- ۴۵۶ سرکوبی نورالدوله دبیس خفاجه را
- ۴۵۶ نبرد دبیس با غز و خطبه او به نام علوی صاحب مصر و بازگشت او به فرمانبرداری
- ۴۵۸ مرگ دبیس و امارت پسرش منصور
- ۴۵۸ مرگ منصور بن دبیس و امارت پسرش صدقه
- ۴۵۸ عصیان صدقه بن منصور بن دبیس بر سلطان برکیارق
- ۴۵۹ استیلای صدقه بر واسط و هیت
- ۴۶۰ استیلای صدقه بن منصور بر بصره
- ۴۶۱ استیلای صدقه بر تکریت
- ۴۶۲ خلاف میان صدقه و صاحب بطیحه
- ۴۶۳ کشته شدن صدقه و پسرش دبیس
- ۴۶۶ خیر دبیس بن صدقه با برسقی و ملک مسعود
- ۴۶۸ فتنه دبیس با سلطان محمود و راندن او از بغداد سپس بازگشتن وی به اطاعت او
- ۴۷۱ حرکت دبیس به سوی ملک طغرل پسر سلطان محمد
- ۴۷۲ رفتن دبیس به نزد سلطان سنجر
- ۴۷۳ فتنه دبیس بن صدقه با سلطان محمود و اسارت او
- ۴۷۴ رفتن دبیس به بغداد با زنگی و انهزام آن دو
- ۴۷۵ کشته شدن دبیس و امارت پسرش صدقه
- ۴۷۶ کشته شدن صدقه و امارت پسرش محمد

فهرست مطالب هفده

۴۷۷	غلبه علی بن دبیس بر حله و گرفتن او حله را از برادرش محمد
۴۷۸	گرفتن سلطان حله را از علی و بازگشت او به حله
۴۷۹	برافتادن علی بن دبیس
۴۷۹	وفات علی بن دبیس و انقراض بنی مزید
۴۸۱	خبر از ملوک عجم که در ممالک اسلام دعوت عباسی را برپای می‌داشتند...
۴۸۹	خبر از دولت احمد بن طولون در مصر و فرزندان و موالی او بنی طغج و...
۴۹۲	حکومت احمد بن طولون بر ثغور
۴۹۳	استیلای احمد بن طولون بر شام
۴۹۴	خبر از عصیان عباس بن احمد بن طولون علیه پدرش
۴۹۶	خروج ابن صوفی علوی و عمری در مصر
۴۹۷	عصیان مردم برقه
۴۹۷	عصیان لؤلؤ بر ابن طولون
۴۹۸	رفتن المعتمد علی الله به سوی ابن طولون و بازگشتن او از شام
۴۹۹	پریشانی ثغور و آمدن احمد بن طولون به آنجا و وفات وی
۵۰۰	امارت خمارویه پسر احمد بن طولون
۵۰۱	رفتن خمارویه به شام و نبرد او با پسر موفق
۵۰۲	فتنه ابن کنداج و ابن ابی الساج و خطبه به نام ابن طولون در جزیره
۵۰۴	بازگشت طرسوس به قلمرو خمارویه
۵۰۵	زناشویی المعتضد بالله با دختر خمارویه
۵۰۵	کشته شدن خمارویه و امارت پسرش جیش
۵۰۵	کشته شدن جیش بن خمارویه و امارت برادرش هارون
۵۰۶	فتنه طرسوس و عصیان آن
۵۰۶	امارت طغج بن جف بر دمشق
۵۰۷	آمدن قرمطیان به دمشق
	استیلای المكتفی بالله بر شام و مصر و قتل هارون و شیبان پسران خمارویه و انقراض
۵۰۸	دولت بنی طولون
۵۱۰	امارت عیسی النوشری بر مصر و شورش خلنجی

هجده تاریخ ابن خلدون

- ۵۱۱ امارت ذکاء الاعور
- ۵۱۱ امارت تکین الخزری بار دوم
- ۵۱۲ حکومت احمد بن کیفلیغ
- ۵۱۳ خیر از اخشیدیان
- ۵۱۳ استیلای ابن رائق یر شام در عهد اخشید
- ۵۱۶ وفات اخشید و امارت پسرش انوجور
- ۵۱۶ درگذشت علی بن الاخشید و امارت کافور
- ۵۱۶ وفات کافور و امارت احمد بن علی بن الاخشید
- ۵۱۷ آمدن جوهر به مصر و انقراض دولت بنی طغج
- خبر از دولت بنی مروان در دیاربکر بعد از بنی حمدان و آغاز کار و سرانجام
- ۵۱۸ احوالشان
- ۵۱۹ کشته شدن ابوعلی بن مروان و امارت برادرش ابو منصور
- ۵۲۰ کشته شدن مهادالدوله بن مروان و امارت برادرش ابو نصر
- ۵۲۱ استیلای نصرالدوله بن مروان بر رها
- ۵۲۱ محاصره بدران بن مقلد نصیبین را
- ۵۲۲ آمدن غزان به دیاربکر
- ۵۲۳ ذکر خطبه به نام عباسیان در حران و رقه
- ۵۲۳ کشته شدن سلیمان بن نصرالدوله
- ۵۲۴ رفتن طغرلیک به دیاربکر
- ۵۲۵ وفات نصرالدوله بن مروان و امارت پسرش نصر
- ۵۲۵ وفات نصر و امارت پسرش منصور
- ۵۲۶ آمدن ابن جهیر به دیاربکر
- ۵۲۶ استیلای ابن جهیر بر آمد
- ۵۲۷ استیلای ابن جهیر بر میافارقین و جزیره ابن عمر و انقراض دولت بنی مروان
- خبر از دولت صفاریان ملوک سیستان که بر خراسان نیز غلبه یافتند و آغاز کار و
- ۵۲۹ سرگذشت احوالشان
- ۵۳۰ استیلای یعقوب الصفار بر کرمان سپس فارس

فهرست مطالب نوزده

- ۵۳۱ امارت یعقوب بن الیث بر بلخ و هرات
- ۵۳۱ استیلای یعقوب بر خراسان و انقراض دولت طاهریان
- ۵۳۳ استیلای یعقوب بر فارس
- ۵۳۳ نبرد یعقوب بن الیث با الموفق
- ۵۳۵ شورش خجستانی در خراسان بر ضد یعقوب بن الیث و قیام او به دعوت خاندان طاهر
- ۵۳۶ استیلای یعقوب بن الیث بر اهواز
- ۵۳۷ وفات یعقوب بن الیث الصفار و امارت برادرش عمرو
- ۵۳۷ رفتن عمرو بن الیث به خراسان برای قتال با خجستانی
- ۵۳۹ جنگ‌های عمرو با سپاه المعتمد علی الله و الموفق
- ۵۴۰ امارت عمرو بن الیث بر خراسان بار دوم و کشته شدن رافع بن هرثمه
- ۵۴۹ استیلای آل سامان بر خراسان و هزیمت عمرو بن الیث و دربند کشیدن و کشتن او
- ۵۴۲ حکومت طاهربن محمد بن عمرو بر سیستان و کرمان و سپس فارس
- ۵۴۲ استیلای لیث بن علی بن الیث بر فارس و کشته شدن او
- ۵۴۴ انقراض دولت خاندان لیث از سیستان و کرمان
- ۵۴۴ شورش مردم سیستان علیه سامانیان
- ۵۴۵ استیلای خلف بن احمد بن محمد بر سیستان سپس شورش مردم علیه او
- ۵۴۶ استیلای خلف بن احمد بر کرمان
- ۵۴۷ استیلای طاهربن خلف بر کرمان و بازگشتن او از کرمان و کشته شدنش
- ۵۴۸ استیلای محمد بن سبکتکین بر سیستان و محو آثار خاندان صفاریان از آنجا
- ۵۵۰ خبر از آل سامان پادشاهان ماوراءالنهر
- ۵۵۱ امارت نصرین احمد بر ماوراءالنهر
- ۵۵۱ وفات نصرین احمد و حکومت برادرش اسماعیل بر ماوراءالنهر
- ۵۵۳ استیلای اسماعیل بن احمد بر ری
- ۵۵۳ وفات اسماعیل بن احمد و امارت پسرش احمد بن اسماعیل
- ۵۵۴ استیلای احمد بن اسماعیل بر سیستان
- ۵۵۵ کشته شدن ابونصر احمد بن اسماعیل و امارت پسرش نصرین احمد
- ۵۵۶ شورش سیستان

بیست تاریخ ابن خلدون

- ۵۵۶ عصیان اسحاق بن احمد و پسرش الیاس
- ۵۵۷ ظهور اطروش و استیلای او بر طبرستان
- ۵۵۸ عصیان منصور بن اسحاق و حسین المرورودی
- ۵۵۹ عصیان احمد بن سهل در نیشابور و فتح آن
- ۵۵۹ کشته شدن لیلی بن نعمان
- ۵۶۰ جنگ سیمجور با ابن الاطروش
- ۵۶۱ خروج الیاس بن اسحاق بن احمد بن اسد السامانی
- ۵۶۲ استیلای امیر سعید نصر بن احمد بر ری
- ۵۶۳ حکومت اسفار بر جرجان و ری
- ۵۶۴ خروج فرزندان امیر احمد بن اسماعیل بر برادرشان امیر سعید
- ۵۶۷ امارت محمد بن المظفر بر خراسان
- ۵۶۷ استیلای امیر سعید نصر بن احمد بر کرمان
- ۵۶۸ استیلای ماکان بر جرجان و عصیان او
- ۵۶۹ امارت ابوعلی بن محمد بر خراسان و گشودن او جرجان را
- ۵۶۹ استیلای ابوعلی چغانی بر ری و کشته شدن ماکان
- ۵۷۰ استیلای ابوعلی بن محتاج بر بلاد جبل
- ۵۷۱ وفات امیر سعید نصر بن احمد و امارت پسرش نوح بن نصر
- ۵۷۲ استیلای ابوعلی بر ری و داخل شدن جرجان در طاعت امیر نوح بن نصر
- ۵۷۳ عصیان ابوعلی و امارت منصور بن قراتکین بر خراسان
- ۵۷۵ عصیان محمد بن عبدالرزاق در طوس
- استیلای رکن الدوله بن بویه بر طبرستان و جرجان و رفتن لشکرها به جرجان و صلح با حسن بن فیروزان
- ۵۷۶
- ۵۷۷ حرکت منصور بن قراتکین به ری و بازگشتن او
- ۵۷۷ وفات پسر قراتکین و بازگشتن ابوعلی بن محتاج به امارت خراسان
- ۵۷۸ عزل امیر ابوعلی از خراسان و رفتن او نزد رکن الدوله و امارت بکر بن مالک به جای او
- ۵۷۹ وفات امیر نوح بن نصر و امارت پسرش عبدالملک
- ۵۷۹ حرکت لشکرها از خراسان به ری و اصفهان

فهرست مطالب بیست و یک

- ۵۸۰ وفات عبدالملک بن نوح امیر ماوراءالنهر و حکومت برادرش منصور بن نوح
- ۵۸۰ حرکت لشکرها از خراسان به ری و وفات وشمگیر
- ۵۸۱ خبر ابن الیاس در کرمان
- ۵۸۲ انعقاد صلح میان منصور بن نوح و آل بویه
- ۵۸۲ وفات منصور بن نوح و امارت پسرش نوح بن منصور
- ۵۸۲ عزل محمد بن ابراهیم بن سیمجور از خراسان
- ۵۸۳ ذکر استیلای عضدالدوله بر جرجان
- ۵۸۳ رفتن ابوالعباس با سپاه خراسان به جرجان، سپس به بخارا
- ۵۸۴ عزل ابوالعباس تاش از خراسان و امارت ابن سیمجور
- ۵۸۵ عصیان ابوالعباس و خروج او با ابن سیمجور و هلاکت او
- ۵۸۶ امارت ابوعلی بن سیمجور بر خراسان
- ۵۸۷ خبر فایق
- ۵۸۷ استیلای ترک بر بخارا
- ۵۸۸ عزل ابوعلی بن سیمجور از خراسان و امارت سبکتکین
- ۵۸۸ بازگشت ابوعلی بن سیمجور به خراسان
- ۵۸۹ برخاستن سبکتکین و پسرش محمود بر ضد ابوعلی و فایق و کشته شدن ابوعلی
- ۵۸۹ وفات امیرنوح و امارت پسرش منصور بن نوح
- ۵۹۰ بازگشت ابوالقاسم بن سیمجور به خراسان و نوید شدن او
- ۵۹۰ عصیان محمود بن سبکتکین و تصرف او نیشابور را
- ۵۹۱ خلع امیر منصور بن نوح و امارت برادرش عبدالملک
- ۵۹۱ استیلای محمود بن سبکتکین بر خراسان
- ۵۹۲ استیلای ایلک خان بر بخارا و انقراض دولت آل سامان
- ۵۹۳ خروج اسماعیل بن نوح در خراسان
- خبر از دولت آل سبکتکین ملوک غزنه و آنچه از سرزمین خراسان و ماوراءالنهر از
- ۵۹۵ سروران خود گرفتند و...
- ۵۹۶ فتح بست
- ۵۹۶ غزو هند

بیست و دو تاریخ ابن خلدون

- ۵۹۷ حکومت سبکتکین در خراسان
- ۵۹۸ فتنه میان ابن سیمجور و فایق در خراسان و غلبه سبکتکین و پسرش محمود بر آنان
- ۵۹۹ نبرد سبکتکین و ایلک خان
- ۵۹۹ مرگ سبکتکین و امارت پسرش اسماعیل
- ۶۰۰ استیلای محمود بن سبکتکین بر ملک پدر و پیروز شدن او بر برادرش اسماعیل
- ۶۰۰ استیلای محمود بر خراسان
- ۶۰۲ استیلای محمود بن سبکتکین بر سیستان
- ۶۰۵ غزوه بهاطیه و مولتان و کواکیر
- ۶۰۷ رفتن ایلک خان به خراسان و شکست او
- ۶۰۹ فتح دژ بهیم نغر
- ۶۱۰ خبر آل فریغون و استیلای سلطان بر جوزجان
- ۶۱۰ غزوه ناردین
- ۶۱۰ غزوه غور و قصدار
- ۶۱۱ خبر شار و استیلای سلطان بر غرستان
- ۶۱۲ مرگ ایلک خان و صلح برادرش طغان خان با سلطان
- ۶۱۳ فتح ناردین
- ۶۱۳ غزوه تانیشر
- ۶۱۴ استیلای سلطان محمود بر خوارزم
- ۶۱۵ فتح کشمیر و قنوج
- ۶۱۷ غزوه افغان
- ۶۱۹ فتح سومنات
- ۶۲۱ آمدن قابوس صاحب جرجان و طبرستان در طاعت محمود
- ۶۲۱ استیلای سلطان محمود بر ری و جبل
- ۶۲۳ استیلای سلطان محمود بر بخارا و بازگشتن از آن
- ۶۲۳ خبر سلطان محمود با غزان در خراسان
- ۶۲۶ فتح نرسی از بلاد هند
- ۶۲۶ وفات سلطان محمود و حکومت پسرش محمد

فهرست مطالب بیست و سه

- ۶۲۶ خلع سلطان محمد بن سلطان محمود و پادشاهی پسر بزرگ ترش مسعود
- ۶۲۸ بازگشت اصفهان به علاءالدوله بن کاکویه سپس افتادن آن شهر به دست سلطان مسعود
- ۶۲۸ فتح تیز و مکران و کرمان سپس بازگشت کرمان به ابوکالیجار
- ۶۲۹ جنگ سپاهیان سلطان مسعود با علاءالدوله بن کاکویه و هزیمت علاءالدوله
- ۶۳۰ رفتن سلطان مسعود به غزنه و برخاستن آشوب‌ها در ری و جبال
- ۶۳۰ بار دیگر عصیان احمد ینالتکین
- ۶۳۱ فتح جرجان و طبرستان
- ۶۳۱ حرکت علاءالدوله به اصفهان و هزیمت او
- ۶۳۱ استیلای طغرلبک بر خراسان
- ۶۳۳ حرکت سلطان مسعود از غزنه به خراسان و راندن سلجوقیان از آن
- ۶۳۴ هزیمت سلطان مسعود و استیلای طغرلبک بر شهرهای خراسان
- ۶۳۶ خلع سلطان مسعود و کشتن او و پادشاهی برادرش محمد
- ۶۳۸ کشته شدن سلطان محمد و پادشاهی مودود بن مسعود
- ۶۳۹ استیلای طغرلبک بر خوارزم
- ۶۴۰ حرکت سپاه از غزنه به خراسان
- ۶۴۱ رفتن هندیان به محاصره لاهور و پایداری آن و فتح دژهای دیگر
- ۶۴۱ وفات مودود و پادشاهی عم او عبدالرشید
- ۶۴۲ کشته شدن عبدالرشید و پادشاهی فرخزاد
- ۶۴۴ استیلای غوریان بر لاهور و کشته شدن خسرو شاه و انقراض دولت آل سبکتکین
- ۶۴۵ خبر از دولت ترک در کاشغر و اعمال ترکستان و نیز پادشاهی آنان بر ملت اسلام در...
- ۶۴۶ مرگ بغراخان و حکومت برادرش ایلک خان سلیمان
- ۶۴۶ استیلای ایلک خان بر ماوراءالنهر
- ۶۴۷ شورش اسماعیل بن نوح در بخارا و بازگشت از آنجا
- ۶۴۷ آمدن ایلک خان به خراسان
- ۶۴۸ درگذشت ایلک خان و حکومت برادرش طغان خان
- ۶۴۸ مرگ طغان خان و امارت برادرش ارسلان خان
- ۶۴۹ عصیان قدرخان علیه ارسلان و آشتی او

بیست و چهار تاریخ ابن خلدون

- ۶۴۹ اخبار قدرخان
- ۶۵۱ خبر از طفغاج خان و پسرش
- ۶۵۳ کشته شدن قدرخان صاحب سمرقند
- ۶۵۴ عصیان محمدخان برضد سنجر
- ۶۵۴ استیلای سلطان سنجر بر سمرقند
- ۶۵۵ استیلای ختا بر ترکستان و بلاد ماوراءالنهر و انقراض دولت خانیه
- ۶۵۸ رفتن قارغلیان از ماوراءالنهر
- ۶۵۹ خبر از دولت غوریان که بعد از آل سبکتکین به حکومت رسیدند و سرانجام کارشان
- ۶۵۹ کشته شدن محمدبن حسین غوری و امارت برادرش سوری
- کشته شدن سوری بن حسین و امارت برادرش علاءالدین حسین بن حسین و استیلای او
- ۶۶۰ بر غزنه
- ۶۶۰ عصیان شهاب الدین و غیاث الدین بر عم خود علاءالدین
- ۶۶۱ مرگ علاءالدین و حکومت غیاث الدین برادرزاده او پس از وی و غلبه غز بر غزنه
- ۶۶۱ استیلای شهاب الدین غوری بر لهاور و کشته شدن خسروشاه فرمانروای آن
- ۶۶۲ استیلای غیاث الدین بر هرات و بلاد دیگر خراسان
- ۶۶۲ فتح آگره به دست شهاب الدین
- ۶۶۳ جنگ های شهاب الدین با هندیان و فتح دهلی و حکومت قطب الدین آیبک بر آن
- ۶۶۴ کشته شدن محمدبن علاءالدین
- ۶۶۴ فتنه میان غوریان و خوارزمشاه بر سر بلاد خراسان
- ۶۶۷ غزوه شهاب الدین در هند و هزیمت مسلمانان پس از فتح...
- ۶۶۸ غزوه بنارس و کشته شدن پادشاه هند سپس فتح بهنکر
- ۶۶۹ استیلای غوریان بر بلخ و نبرد آنان با ختا در خراسان
- ۶۷۰ استیلای غور بر خوارزمشاه در خراسان
- ۶۷۲ تصرف شهاب الدین غوری نهر واله را
- ۶۷۲ بازپس گرفتن علاءالدین محمد صاحب خوارزم آنچه را که غوریان از خراسان گرفته بودند
- ۶۷۴ محاصره هرات
- ۶۷۵ وفات غیاث الدین و حکومت شهاب الدین به تنهایی

فهرست مطالب بیست و پنج

- کشمکش غوریان با محمد خوارزمشاه و محاصره هرات سپس محاصره خوارزم و
جنگ‌های شهاب‌الدین با ختا
۶۷۶
- جنگ‌های شهاب‌الدین غوری با بنی کوکر
۶۷۸
- کشته‌شدن شهاب‌الدین غوری و تقسیم‌شدن کشور او
۶۸۰
- قیام یلدوز به دعوت غیاث‌الدین محمود بن سلطان غیاث‌الدین
۶۸۱
- حرکت بهاء‌الدین سام به غزنه و مرگ او
۶۸۱
- استیلای یلدوز بر غزنه
۶۸۲
- اخبار غیاث‌الدین پس از کشته‌شدن عمش
۶۸۴
- استیلای خوارزمشاه بر غوریان در خراسان
۶۸۵
- استیلای علاء‌الدین باردیگر بر غزنه، سپس بازپس گرفتن یلدوز غزنه را از دست او
۶۸۷
- عصیان عباس در بامیان سپس بازگشت او به اطاعت
۶۸۹
- استیلای خوارزمشاه بر ترمذ سپس طالقان
۶۸۹
- خبر غیاث‌الدین محمود با یلدوز و آیبک غلام پدرش
۶۹۰
- کشته‌شدن ابن خرمیل و استیلای خوارزمشاه بر هرات
۶۹۲
- کشته‌شدن غیاث‌الدین محمود
۶۹۳
- استیلای خوارزمشاه بر غزنه و اعمال آن
۶۹۴
- استیلای یلدوز بر لهاور و کشته‌شدن او
۶۹۴
- خبر از دولت دیلم و کشور و پادشاهی ایشان در ملت اسلام و...
۶۹۶
- خبر از دولت دیلم و غلبه ایشان بر متصرفات خلفا در فارس و عراق
۷۰۰
- اخبار لیلی بن نعمان و قتل او
۷۰۱
- اخبار سرخاب بن وهسودان و مرگ او و قرارگرفتن ماکان کاکلی به جای وی
۷۰۲
- آغاز کار اسفاربن شیرویه و غلبه او بر جرجان سپس طبرستان
۷۰۳
- استیلای اسفاربن شیرویه بر ری و بالاگرفتن کار او
۷۰۴
- کشته‌شدن اسفار و پادشاهی مرداویج
۷۰۶
- استیلای مرداویج بر طبرستان و جرجان
۷۰۷
- استیلای مرداویج بر همدان و جبل و جنگ‌های او با سپاه المقتدر
۷۰۸
- خبر لشکری در اصفهان
۷۰۸

بیست و شش تاریخ ابن خلدون

- ۷۰۹ استیلای مرداویج بر اصفهان
- ۷۰۹ آمدن وشمگیر نزد برادرش مرداویج
- ۷۰۹ خبر مرداویج با سامانیان در جرجان
- ۷۱۰ آغاز کار پسران بویه
- ۷۱۲ امارت عمادالدوله بن بویه بر کرج و اصفهان
- ۷۱۳ استیلای عمادالدوله بر ارجان و شیراز و سایر بلاد فارس
- ۷۱۵ استیلای ماکان کاکلی بر کرمان
- ۷۱۵ کشته شدن مرداویج و پادشاهی برادرش وشمگیر بعد از او
- ۷۱۸ حرکت معزالدوله بن بویه به کرمان و هزیمت او
- ۷۱۹ استیلای ماکان بر جرجان و عصیان او علیه آل سامان
- ۷۲۱ خبر از دولت آل بویه...
- ۷۲۱ استیلای معزالدوله بن بویه بر اهواز
- گرفتن وشمگیر اصفهان را از دست رکن الدوله و حرکت او به واسط سپس بازپس گرفتن
- ۷۲۲ رکن الدوله اصفهان را
- ۷۲۳ حرکت معزالدوله به واسط و بصره
- ۷۲۵ استیلای معزالدوله بن بویه بر بغداد و اندراج احکام خلافت در سلطنت او
- خلع المستکفی بالله و بیعت با المطیع لله و آنچه در جمع آوری خراجها و اقطاعات
- ۷۲۶ پدید آمد
- ۷۲۸ آمدن پسر حمدان به بغداد و انهزام او در برابر معزالدوله
- ۷۲۹ استیلای معزالدوله بر بصره و موصل و صلح او با ابن حمدان
- ۷۳۰ استیلای رکن الدوله بر ری و طبرستان و جرجان و حرکت لشکر آل سامان به نبرد با او
- ۷۳۱ آغاز کار بنی شاهین پادشاهان بطیحه در ایام آل بویه
- ۷۳۲ وفات عمادالدوله بن بویه و پادشاهی پسر برادرش عضدالدوله بر بلاد فارس به جای او
- ۷۳۲ وفات صیمری و وزارت مهلبی
- ۷۳۳ آمدن سپاهیان نوح بن منصور سامانی به ری و بازگشت آن
- ۷۳۴ استیلای رکن الدوله بار دیگر بر طبرستان و جرجان

فهرست مطالب بیست و هفت

- ۷۳۴ دعوت به آل بویه در خراسان
- ۷۳۵ حرکت سپاه سامانی به ری و اصفهان
- ۷۳۶ خروج روزبهان بر معزالدوله و گرایش دیلم به او
- ۷۳۷ استیلای معزالدوله بر موصل سپس بازگشت او
- ۷۳۸ ولیعهدی بختیار پسر معزالدوله
- ۷۳۸ استیلای رکنالدوله بر طبرستان و جرجان
- ۷۳۸ آشکار شدن رسم‌های تازه در بغداد
- ۷۳۹ وفات وزیر مهلبی
- ۷۳۹ استیلای معزالدوله بار دیگر بر موصل
- ۷۴۰ استیلای معزالدوله بر عمان
- ۷۴۱ وفات معزالدوله و امارت پسرش بختیار
- ۷۴۲ حرکت لشکر سامانی به ری و هلاکت وشمگیر
- ۷۴۳ استیلای عضدالدوله بر کرمان
- ۷۴۴ حرکت ابن عمید به سوی حسویه و وفات او
- ۷۴۵ عصیان کرمان بر ضد عضدالدوله
- ۷۴۶ عزل ابوالفضل و وزارت ابن بقیه
- ۷۴۷ استیلای بختیار بر موصل سپس بازگشتش از آنجا
- ۷۴۸ فتنه میان دیلم و ترکان و عصیان سبکتکین
- ۷۴۹ حرکت بختیار به جنگ سبکتکین و رفتن سبکتکین به واسط و کشته شدن او
- ۷۵۰ استیلای عضدالدوله بر عراق و انتقال بختیار سپس بازگشت او به ملک خویش
- ۷۵۲ اخبار عضدالدوله در تصرف عمان
- ۷۵۳ آشفته‌گی کرمان بر عضدالدوله
- ۷۵۴ وفات رکنالدوله و پادشاهی پسرش عضدالدوله
- ۷۵۵ حرکت عضدالدوله به عراق و هزیمت بختیار
- ۷۵۶ به‌خواری افتادن ابوالفتح بن عمید
- ۷۵۶ استیلای عضدالدوله بر عراق و کشته شدن بختیار و ابن بقیه
- ۷۵۷ استیلای عضدالدوله بر متصرفات بنی حمدان

بیست و هشت تاریخ ابن خلدون

- ۷۵۷ نبرد میان شیبان و لشکر عضدالدوله
رسیدن وردبن منیر سردار رومی که بر پادشاه روم خروج کرده بود به دیار بکر و گرفتار
شدن او
- ۷۵۸
- ۷۵۹ دخول بنی حسنویه در فرمان عضدالدوله و آغاز کار ایشان
گرفتن عضدالدوله همدان و ری را از دست برادرش فخرالدوله و حکومت برادرشان
مؤیدالدوله بر آن
- ۷۶۰
- ۷۶۲ استیلای عضدالدوله بر بلاد هکاریه و قلعه سنده
- ۷۶۲ وفات عضدالدوله و پادشاهی پسرش صمصامالدوله
- ۷۶۳ استیلای شرفالدوله بن عضدالدوله بر فارس
- ۷۶۴ وفات مؤیدالدوله صاحب اصفهان و ری و جرجان و بازگشت فخرالدوله به پادشاهی
عصیان محمد بن غانم بر فخرالدوله
- ۷۶۵ گرفتن امیر بادکرد موصل را از دیلم
- ۷۶۷ استیلای صمصامالدوله بر عمان
- ۷۶۷ خروج ابونصرین عضدالدوله بر برادرش صمصامالدوله
- ۷۶۸ استیلای قرمطیان بر کوفه به دعوت شرفالدوله
- ۷۶۸ استیلای شرفالدوله بر اهواز و بغداد و دربند کشیدن صمصامالدوله
- ۷۷۰ اخبار شرفالدوله در بغداد با لشکر و وزیرانش
- ۷۷۲ وفات شرفالدوله و حکومت برادرش بهاءالدوله
- ۷۷۲ شورش صمصامالدوله در فارس و اخبار او با ابوعلی بن شرفالدوله
- ۷۷۳ حرکت فخرالدوله فرمانروای ری و اصفهان و همدان به عراق و بازگشتنش از آن
- ۷۷۴ حرکت بهاءالدوله نزد برادرش صمصامالدوله به فارس
- ۷۷۴ گرفتار شدن الطائع لله و خلافت القادر بالله
- ۷۷۵ بازگشت موصل به بهاءالدوله
- ۷۷۶ اخبار ابن المعلم
- ۷۷۶ خروج فرزندان بختیار و کشته شدن ایشان
- ۷۷۷ استیلای صمصامالدوله بر اهواز و بازگشت از آن
- ۷۷۸ استیلای صمصامالدوله بر اهواز و بصره

فهرست مطالب بیست و نه

- وفات صاحب بن عباد ۷۷۹
- وفات فخرالدوله پادشاه ری و پادشاهی پسرش مجدالدوله ۷۸۰
- مرگ علاء بن الحسن صاحب خوزستان ۷۸۰
- کشته شدن صمصام الدوله ۷۸۱
- استیلای بهاء الدوله بر فارس و خوزستان ۷۸۲
- کشته شدن پسر بختیار در کرمان و استیلای بهاء الدوله بر آن ۷۸۳
- حرکت طاهر بن خلف به کرمان و تصرف آن ۷۸۴
- جنگ های سپاه بهاء الدوله با بنی عقیل ۷۸۴
- فتنه میان ابوعلی عمیدالجیوش و ابو جعفر الحجاج ۷۸۵
- کشمکش میان مجدالدوله فرمانروای ری و مادرش ۷۸۶
- وفات عمیدالعراق و حکومت فخرالملک ۷۸۷
- وفات بهاء الدوله و پادشاهی پسرش سلطان الدوله ۷۸۸
- استیلای شمس الدوله بر ری و بازگشتنش از آن ۷۸۸
- کشته شدن فخرالملک بن ابو غالب و وزارت ابن سهلان ۷۸۸
- عصیان ابوالفوارس بر برادرش جلال الدوله ۷۹۰
- شورش مشرف الدوله بن بهاء الدوله علیه برادرش سلطان الدوله در بغداد ۷۹۰
- استیلای پسر کاکویه بر همدان ۷۹۲
- وزارت ابوالقاسم المغربي مشرف الدوله را سپس عزل او ۷۹۲
- وفات سلطان الدوله در فارس و پادشاهی پسرش ابوکالیجار و قتل ابن مکرم ۷۹۳
- وفات مشرف الدوله و پادشاهی برادرش جلال الدوله ۷۹۵
- استیلای جلال الدوله بر بغداد ۷۹۶
- اخبار ابن کاکویه صاحب اصفهان با کردان و با اسپهبد ۷۹۶
- دخول خفاجه در خدمت ابوکالیجار ۷۹۸
- شوریدن ترکان بر جلال الدوله ۷۹۸
- استیلای ابوکالیجار بر بصره سپس کرمان ۷۹۹
- قیام بنی دبیس به دعوت ابوکالیجار ۸۰۰
- استیلای ابوکالیجار بر واسط سپس به هزیمت رفتن او ۸۰۰